

Womhaj Bóh!

Czytło 21.
27. meje

Łétnik 4.
1894.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Školarjez knihiczišczerńi w Budyschinje a łu tam dostacź sa šchtwórtlétnu pschedpłatu 40 nr.

1. njedzela po Bozej Trojizy.

Łut. 16, 19—21. Bohatstwo njesatama, khudoba njewobšboži. Njerěka w šwjatym pišmje: Bohatstwo a khudoba pschińdze woboje wot teho Knjesa. Dyrbjal Bóh luby Knjes cźłowjeka teho dla khostacź, šchtóž je wón šam jemu dał? Njemóže tež bohatstwo je žohnowanjom bycz, kotrež tón Knjes položi na dźelawosć, šwěrnosć, šprawnosć, prawdosć? Njemóže khudoba šhniła, šmjerdžaza luža bycz, kotraž hromadze bėži s blóczanych wodow hrěcha, khrobłoscze, lėnjoscze, hańby? Njebě Abrahám šam bohaty muž? Njebě Šiob bohaty? Njebu wón po šwojim czežkim domapytanju dwójzy a trójzy se šemškim kublami žohnowanym? Njerěka Šosef s Arimathije bohaty muž, radzićel, dobry pobožny muž, kiž na Bože kralestwo czašasche?

Ně, bohatstwo njesatama, khudoba njewobšboži.

Tež je bohaty hušto dosć hižo šrijedža šwojeho bohatstwa hubjenu a khudy šrijedža šwojeho hubjenstwa tola trošchtowanym a wošchewjenym, tak šo njecha šo s bohatym mēnjecź. Džiwnje šo tež w našchim šwjatym šćenju Lazaruš wjazy njekhwali. A runje tak mało wěmy, hač je bohaty muž šnano wulke njeskutki šawinował; šnano bė wón po šwojim waschnju luboscze hódny, šdželany, mudry, wuštojny cźłowjek a wobydleć. A tola je bohaty muž do hele pschischoł — a tola rěczy Šesuš wo tym jako wo wězy, kotraž šo šama prošymi — czeho dla? Dofelž w šwojim žiwjenju šo wobrocził njeje. Šako chzysche šo w heli wobroczić, chzysche wón to bjes Božeho šłowa. Wón napšhecziwi šo wótzej teje wěry hišcze w heli. Tón pať jemu poša, šo šbóžnosć njeje móžna bjes wěry, wěra

pať pschińdze s přėdowanja Božeho šłowa, a šchtóž psches to ł wěry njepschińdze njemóže psches niczo ł temu nušowanym bycz. Š teho je widžecź, šo je Lazaruš teho dla šbóžnosć dostał, dofelž je s wěru a s czihosću Bože šłowa pschijał a šo psches njo ł šczerpliwemu czerpjenju, wješelemu nadžeczu, wutrobnemu modlenju a šbóžnemu wumrjeczu pschihotowacź dał. Duž tale historija krašnje psches jene trjehi s tamnym Knjesowym šłowom: „Šchtóž do mje wěri, njepschińdze do šuda, ale wón je šo se šmjerce ł žiwjenju pscheczišczał. Šchtóž njewěri, tón je hižo šudženy, dofelž njewěri do teho Ššyna Božeho.

Daj šo mi pschihotowacź

Tu s czašom ł wumrjeczu,

Šo, hdyž mje budže šthowacź,

Bych czašnył ł Šesušej;

Šwarnuj mje psched wšchēm šłodom,

Daj prawu pokutu,

Štej pschi mni tam psched šudom,

Tak ł njebju počahnu.

Šamjeń

Šhosćer s Delan

abo

Šak je něšto s Bozej pomožu do rjanego šamoženja pschischoł.

(Šłónczenje.)

Šako Jan, nětkle bohaty muž, domoj pschińdze, šaplakny jeho žona njemala a škwlesche tam s hłošom. Duž šo ju Jan woprašča a s nowa woprašča: „Šcho jeno tola dženša maš? Še šo tu žane njebže štało?“

„Nětkle“, wona počza, a šylšy šo jej s woczow ronjachu,

„nětkle mje ty ženje wjazy w hódž njesměješ, dofelž by bohaty, a budžesch bebi myšlicž: Nět jenó radšcho druhu bohátu! Dotal bym cži dokonjala a džělala, šchtož bym samohla, ale nětkle tu sa tebjje nicžo njebudu, byžli stare drjechmo. D hdy byla tola hjo pod semju!“

Š tym pať wona swojemu Sanej rjenje pschindže. Wón jej praji: „Božluchaj, žona, šchto mam cži na tole twoje hlupje bledženje prajicž. Hlaj 30 lět šmój wobej hromadže w dobrnym, rjanym počoju hospodariko; šchtož ja sechžych, to chžysche ty šobu so mnu. Wit tebjje nihdy ženje nješym, a tych šlych šłowow budže wěšče mačo, i kotrymž byl cže hdy do woczow šschiwodžik. Njebudž mi Bože dla nětkle žana njewustata a njepočni mi na naju stare lěta hinascha bycz: mój wostanjenom wobjaj, kajtež šmój dotal bješ šobu bykoj. — Tole samoženje njepšchindže wote mnje, wot tebjje pať tež niz, ale wot Boha, lubeho Šnješa, je nam wone pschischlo. Tón je jo namaj dať, šobu sa naju džěczi. Tole móžu cži i wěštosczu wuprajicž, a tajke wone wěšte wostanje, kaž Bože šłowo wěšte wěrne wostanje. Šeli pať chžyla mi nětkle pocžecž na nje štwicž a wincžecž, by mi nicžo wšche njewostalo, hacž so dyrbjal šebi na tebjje kij wšacž a cže tať i nim pschewócžicž, so móhli cže w šušodnej wšy šlyšchecž žalosczicž. Šechžesch tole mēcž? Pschi wšchem tym wostanje! Nět wěsch, na cžim by a šchto šo cži šłuscha!“

Wona je jemu hnydom dorosymila kať šebi wón myšli a šchto wón sechže: wonej wostaschtej bješ šobu wobstajnej šwojej starej dušchnej, dobrej, šwěrnej, pscheczelnjej mandželškej, kajtež běschtaj dotal bykoj.

Bórsy po tym cžaku kupi šebi Šan wulke burste kublo, so mět sa šwoje džěczi došč džěla a došč Božeho khlěba. Ale prjedy hacž wupšchesta i kšochčžemi do města cžahacž, wudžěla wón hišchže khlětru hromadu rjaných kšochčžow, dojedže i nimi do města, dońdže i nimi k kóždemu, kiz bē jemu je hewal wotkupował, a pschinjěše jemu darmo tele šwoje pošlenje jako dar do doma. Wón je po tym doma husto šwojim džěcžom powjedal: „Na tule šwoju pošlenju šobotu w šwojim žiwjenju nihdy nješabudu, jako tym dušchnym ludžom w měščje šwoje pošlenje kšochčža darmo do domow pschinjěšych. Kať šu mje cži tola wšchitžy lubeho mēli, cžile dobri ludžo!“

Jako bur wosta Šan tón šamy džělawy a pilny muž, kajtiz bē dotal byť, i niška, po burštu, modlesche šo se šwojimi džěcžimi, džělalsche kaž hewal, dawalsche pať kšudym i wutrobu rady, pschetož nětkle wjazy šam žadny kšudy kšochčžer njebē, ale bē bohaty bur, a tajšemu šo to rjenje pschisteji.

Šwojim džěcžom dyrbjěsche nětkle tež wšchitkim dacž rjenšchim wuhotowanym kšodžicž, kaž šo šłuscha, ale žanu wjetšchu puchu wón njecžerpjěsche, dyžli šo burowym džěcžom pschihodžli. Husto je wón šwojim džěcžom prajil: „Džěczi, šchtož wulžy cžini, je hotowy blašni, njech šo i nēcžim wulžy cžini, i cžimž sechže. Šechžyle šo wš i nēcžim hordžicž, bychu šo ludžo bórsy na waš hóršchili a prajili: „Šlejczje, to šu cži něhduscheho kšochčžerjowi hólžy abo holžy. Budžichu woni se šwojim nanom nicžo njewuherbowali, dyrbjeli tu hišchže dženska se šwojej starej kwičatej karu i kšochčžemi do města jěšdžicž. Něchtóžkuliz druhi mohť runy tajki bohaty bycz, hdy budžisčje tu mohť wot někoho něschto wuherbowacž. Něschto herbowacž, to žana cžejka keliija njeje, tajku kóždý dokonja.“

Teho šo sa wšchē šwoje žiwe dny njehañbujy, hdy chžyl mi hišchže dženska něchtó „kšochčžer“ rělacž. Moje dla njech mi tať rěka. Ale hordy mi hdy njesechžy bycz. Chžyle pať šo žane wot waš, lube džěczi, i nēcžim hordžicž, budžisčje šo i tym sa šwojeju starschjeju hanibowale. Duž mohli wam ludžo i dobrnym prawom do woczow prajicž: „Wšchaf nicžo njejščje, kšiba něhduscheho kšochčžerjowe džěczi!“ Tole šebi wšchitke wopomncžel!

Teho džěczi šu šo jemu wšchitke po jeho šłowje šadžeržale. Starschimaj pať a jeju džěcžom bē i jich něhduscheho kšudeho žiwjenja wšchelake něschto wišajo wostale, cžehož šo wšdacž njewjedžachu, pschetož runje nicžo lohke jim njebē, šo do šwojeho sa nich wšcheho noweho žiwjenja donamafacž.

Bóh luby Šnješ bē wobemaj starschimaj dolhe žiwjenje wušpožcžil, so mējšchtaj to wjěšele wohladacž, kať šo jeju džěczi, šynojo kaž džowki, jene po druhim woženichu, šynojo i dušchnymi holczkami, džowki i džělawnymi, pschistojnymi młodženzami, a wšchē tele jeju džěczi lubowachu šwojeju cžestneju starschjeju. Šich šplah hišchže tu dženska roščje a kčžje, a wobkšowa šwěru šwoje stare dobre počinty; te pať šu: wjěšele do džěla, pobožna myšli

a křuta šwěra, kiz šo se žanym nowym wětrom njewobwjertnje, kaž kšorhojczka na žyřtwi, ale spochi na jenu šwoju dobru štronu hlada a wěczuje se wšchē cžescžu wšchudže wobstajna šawostanje.

Skr.

Jesuš a cžłowjetoje.

VIII.

Dwělowarjo a ewangelijon.

(Potracžowanje.)

2. Wšchelake wšchynja a pschicžiny dwělowanja.

Mimo tutych pschicžinom dwělowanja wošebje sa našch cžakš placzaznych wšchitke druge žórka dale wobsteja, i kotrychž je pschezo a štajnje dwělowanje wukhadžalo. To je pschede wšchem potajna myšl cžłowščeje wutroby, so je pucž wěry pucž šamošudženja, poniženja, haj wumrjeczja, so bójška prawda našchu hordoscz, našchu šamoprawdoscz šaniczi. Šchto pať šo pschecžimo temu njewobara? Še džiw, so ludžo pschicžiny pytaju, šo teho šminycž?

Ale budžmy šprawni! My dyrbimy pschidacž, so šo šprawnym a pytazym dušcham husto došč wěrenje cžejke cžini psches wěryžych šamych a psches tajlich, kotřiz wudawaju, so šu wěryžy. Kať wottrašchi husto tajka šakónšta huškosmyšlnošč, kiz sa wědomnošč a wuměštwó a sa wšchitko wulke a hódne na tutym šwěczje rošymjenja nima! Kať husto šo lěpje wobdarjeni teho dla šdaluja! Kať šchodu pschinjěše tajke pschehnate žadanje, so šo pytazym dušcham hnydom i křótkim „pať — pať“ napschecžimo štupi! A wjetšchu šchodu, hacž to wšchitko, pschinjěše njejednota a šwada tych, kiz šu tola w wěryje do teho šbóžnika psches jene. O, to „jene šadko a jedyn pastyr“ by móžny wopofaš wěry byť! Šrenja wošada běšche jena wutroba a jena dušcha. Šejne štawy běchu w pódlanšch naležnosczach jara wšchelakeje myšle; ale pornjo šhromadnej wěryje do Ššyna Božeho a teho šbóžnika běšche jim wšchitko druge pódlanšta wěž a tať běchu pschi tym wšchem jena wutroba a jena dušcha. A dofelž to běchu, běchu tať šylni. A dofelž šo dženska cži wěryžy tať wodža, šu tajžy šłabi. To jich wjele druhich wottrašchi.

Ale najhóršcha pschicžina dwělowanja wjele šprawných šo tola hišchže mjenowala njeje. Woni pytaja wopofašmo wěrnosczje w žiwjenju a kšodženju jeje wušnawarjow a jo husto njenamafaja. Ach, woni husto napschecžimne wohladaja. Mi šo wopaf rošymicž njekmē. Wona na žadny boť moja myšl njeje, so je wopofašmo kšchescžijanstwa w žiwjenju w žanym cžaku pobrachowalo a so w našchim cžaku pobrachuje. Šdy by tať byť, by i křaleštwom Šhryštušowym na šemi na kónzu byť. Tón šbóžnik džje je šam, kiz wuczi, so dyrbi šo na plodach šchtom pošnacž. A tute plody njepobrachuja. Šaj, ja šebi šwěry prajicž, so bješ dwěmaj šwójbomaj, wot kotrejuz je jena kšchescžijanstwa, druga ewangeliju wotwobrocžena, — so ma šrenšcha šbože, mēr, a móže bohaštwó dobrých počintow pošacž, kotřez šu drugej bóle abo mjenje zuše. Teho runja je ewangelij na wulkim torhoshčju žiwjenja jara wjele k polěpschenju wšchynjow a žiwjenja dopomhať.

Ale ja šebi tola to praschenje domolu: „Šdy by japoschtoť šawoť dženska psches kšchescžijanski šwět pucžował, by šo wón džiwal, so je šo w wóšomnacžje lěštokach tať wjele, abo by šo naštróžal, so je šo w tutym dolhim cžaku tať mačo štať?“ Wotmolwjenje cžitarjam pschewostaju. Ša šo njemóžu temu pošnacžu šamknyč, so je šo to wopofašanje kšchescžijanstwa w žiwjenju po japoschtołškim cžaku šanjerodžilo a šo najwjetšchi cžakš na šestajenje wucžby nałožilo.

Ša šo boju, so tež dženska wopofašanje wěry, kiz w wobnowjenju a pschekrašnjenju žiwjenja leži, dawno tajke móžne njeje, kajtež mohlo a dyrbjalo bycz. A to je tež najcžejšche. Še šłowami wojowacž, kčžariow tamacž a na bješbóžny šwět šwarjecz, je lóžo, hacž wulke počintki Šhryštušowe se šwojim žiwjenjom pschipowjedacž. Šchtož i rjanym šwójbnym žiwjenjom dopofaže, so kšchescžijanstwo cžłowjeka šbožownišcheho a lěpscheho, wjěšelscheho a mērnišcheho w žiwjenju, w cžerpjenju a wumrjeczju cžini, je hřób natwaril, kiz je njewěryje se štrachom, kiz pať je šprawnemu dwělowarjej móžny šakóž.

Ale Bohužel jich mačo njeje, kiz šwonkownje kšorhoj Šhryštušowu wšhoko džerža, kiz pať šu se šwojim žiwjenjom pohorščk. Šo tajžy wjele šchodža, so šprawnje pytazych wottrašchuju a k tej myšli dowjedža, so žyly rošdžel bješ wěryžymi a njewěryžymi jenož w rošdžele „nahladow“ wobsteji — šo šamo rošymy. — Na wopaf pať šym widžal, kať buchu mudri ludžo, kiz běchu tež dwělowarjo, pschewóženi wot cžistosczje žiwjenja, kotřuz na kšchescžim-

janach pónacu. Wšchi wšchitkich swojich wobmyšljenjach dyrbjachu wuſnacž, ſo dyrbja kſchefeſcijenjo wernofčž mječž, pſchetož wulke ſčžehwki móža ſo jenož ſ wulkich pſchiczinow wuſkadowacž. Haj ſawernje, pobožne žiwjenje a dobre poczinki kſchefeſcijanow ſu ſtały, wo kotrež dyrbja ſo dwelowanja ſprawnych dwelowarjow roſbicž. Duž chžemy Boha proſyć a ſa tym ſtać, ſo bychmy ſ wopokafjanjom moży a lubofčže ſakitarjo ewangelija byli a woſtali.

(Pofracžowanje.)

Ahwalbnj ſpěw.

Ahwalba budž Wjerſchnemu, móžnemu kralej wſchej' ſlawy!
Tole budž ſtajnje, o wutroba, nadawł twój prawy!
Wſchitkón ſwět pſchindž,
Pſaltař a harfa njech klicž!
Spěwajćže, kſchefeſčjanſtwa ſlawy!

Ahwalba budž Wjerſchnemu, kotryž wſcho ſ kraſnoſčzu wobži,
Na kſchidlach worjoła nohy cže, ſ tobu tu kłodži;
Njeſačžuwacž,
So ty wſcho wot njeho maſč,
Čhtož ſo tu ſ ſbožu cži hódži?

Ahwalba budž Wjerſchnemu, kotryž cže ſtworił je rjenje,
Strowofčž cži ſpožčik, cže wodžik a njeſabyl ženje.
We nuſy je
Hnadny Bóh ſakitał cže;
Duž njech džak ſ njebeſam cžežnje.

Ahwalba budž Wjerſchnemu ſa jeho požohnowanje,
Kotrež wón ſ njebja je podawał kždžicžke ranje;
Twoje njech to,
Kať Bóh je pſchetraknjał ſo,
Wſčjedne budž roſpominanje.

Ahwalba budž Bohu! O ſo bychy wſchitzy ju dali!
Wſchitko, ſčhtož wobdyč ma, džakne njech wopory pali!
Bóh je cži wſcho:
Wutroba njeſapomni to!
Stajnje ert Boha njech khwali.

Pſchek. F.

Słowna ſhromadžisna Towarſtwa Pomozy.

Towarſtwa Pomozy ſa ſtudowazyč Sserbow wotbu ſrjedu po ſwjatkach ſwoju lėtuschu hłownu ſhromadžisnu. Lěpje hać druge lěta bė ſhromadžisaa tón krocž wopytana, pſchetož ſapiſ pſchitomnych wupokafowacſche 27 mjenow. Pſchedſyda knjeſ ſarať dr. Kalich wotewri ſhromadžisnu wutrobnje powitajo pſchitomnych a wo ſaměrach towarſtwa rěcžo ſpomni na to, ſo drje je ſamoženje towarſtwa pſcheſ wjetſche darj a legaty w bėhu 14 lět ſo wobkrucžiko, tať ſo móžemy ſ džěla na ſwojich nohach ſtać, ſo pať tola dobrowólnych darow, legatow a woſebje lětnych pſchinosčkow ſwojich ſobuſtawow tež dale parowacž njemóžemy, dokeľ ſu ſaměry towarſtwa dale a wjetſche. Na to cžitacſche piſmatwjedžer ſ. ſarať Skala prěnju roſprawu, kotruž tudy we wuczahu podawamy. Towarſtwa Pomozy dokonja lěťa 14. lěto ſwojeho wobſtaća a je ſa tutón cžať jara ſpomoznje ſkutkowało. Szwój dalſchi nadawł drje budže towarſtwa tež dale ſ najmjeńſchemu ſ džěla dopjelnicž móž, dokeľ je ſamoženje pſcheſ 19,000 hr. a po ſarjadowanſkim porjedže maja ſo 3/4 danje roſdžělecž. Tola nadawki towarſtwa a teho dla tež potrebnofčže lěto a bóle roſtu; ſo by towarſtwa tutym doſeč cžinicž mohło, je trěbne, ſo wſchitke ſobuſtawy ſwoje winowatoſčže ſwěru dopjelnjeja. W minjenym lěcže wudžěli towarſtwa 775 hr. pomozy do 13 ſtudowazyč, a to pje- cžim po 75 hr., dwěmaj po 60 hr. a ſchefeſčom po 50 hr. Čhtož je ſ kłodeho prawa ſtudował, derje ſroſumi, kať wažna je tajka pomoz a kať jara witana. Studowazy Sserbja, kotryž ſu po- trěbni a mjeſ Sserbami a ſa Sserbow ſkutkowacž ſlubja, maja prawnjo ſo wo pomoz ſamołwjecž, a pſchedſydstwo towarſtwa tajkich próſtwow ženje njewotpokaje; kždžde prawnjo pať tež pokafuje na winowatoſeč, nihdže njeje prawnjo bjeſ winowatoſečje. Tuta wob- ſteji ſa ſtudowazyč Sserbow pſchede wſchěm w tym, ſo ſlubja, dokonjawiſchi ſwoje ſtudije, ſa Sserbow a je-li móžno mjeſ Sserbami ſkutkowacž, potom pať tež w tym, ſo, dozpiwiſchi ſaſtojnſtwa, ſo próžuja, doſtatu podpjeru towarſtwa po móžnoſčži ſaſo wrócžicž. Tola hódže ſu winowatoſečje? Pſchězo ſaſo dyrbi pſchedſydstwo wobžarowacž,

ſo wſchelazy, kotryž tola móhli, na to njemyſla, ſo bychy do- ſtatu pomoz abo tola ſ najmjeńſchemu džěl towarſtwa wrócžili: druhim potrebnym ſ wužitku. — Ssobuſtawow njeje towar- ſtwa ſoni žanych pſchibyl; w ſbėranju lětnych pſchinosčkow pať je nowy knjeſ pokladnik po móžnoſčži rjad pſchibotowacž pytał. Sewať je ſo džělo pſchedſydstwa w tym ſamym porjedže dokonjało kať druge lěta. Bóh chžyl tež ſ tejele hłowneje ſhromadžisny nowe žohnowanje na towarſtwa ſa ſpomozenje žyłeho Sserbowſtwa tať wažne wulinčž. — Na to ſčžehowacſche ſlicženje pokladnika knjeſa pſchekupža Gruhla. S licženja tudy woſjewjamy, ſo je w dokonjanym lěcže lětnych pſchinosčkow 200 hr. 60 np. ſo ſapłacžiko, ſo je towarſtwa 775 hr. pomozy wudžěliło a ſo jeho ſamoženje w tu khwilu 19,471 hr. 26 np. wuczinja. — Hdyž bė pokladni- kowe ſlicženje ſo knjeſomaj kantorej Bartkej a wuczěrjej Kralej ſ pſchekladowanju pſchepodało, krocžesche ſhromadžisna ſ wólbe noweho ſobuſtawa do wubjerka na měſtno ſemrěteho knjeſa ſcho- laſtika Hórniſka, ſobuſaťozerja Towarſtwa Pomozy, kiž je pſchězo ſ wulkei lubofčžu jeho ſaměry ſaſtupował a ſpěchował. Po na- mjećje pſchedſydstwa wuſwoli ſhromadžisna jenołkópnje knjeſa Surja Ruſčžanſkeho, Can. Cap. Scholastica w Budyſchjinje, kiž tež wólbu dobrocžiwje pſchija a ſlubi, ſo chže ſaměry towarſtwa ſwěru ſpěchowacž pomhacž.

S na mjetow, kotrež na to ſčžehowachu, bė najwažniſchi pſched- ſydstwo ſame ſtajiło: ſo by hłowna ſhromadžisna wuſtawki towar- ſtwa w tym pſcheměniła, ſo ſo hłowne ſhromadžisny wjaz w „Bram- borſkim Zaſniku“ pomowacž njetrjebale, ale jenož w „Sserbſkich Nowinach“ a w Budyſchſkich němſkich. Stajeny namjet ſo jeno- hłópnje pſchija; duž ſo tutón paragraf we wuſtawkach na to waſcžnje pſchemjeni.

W dlěžſchim roſmołwjenju wuradžachu pſchitomni potom hiſčęze wſchelake towarſtwa ſpěchowaze praſchenja. Woſebitu radoſeč wu- budži knjeſa pſchedſydstwa powěſeč, ſo w bližſchim cžaťu towarſtwa ſwoje ſamoženje pſcheſ 20,000 hr. powyſchi, dokeľ ſo wotkafanje nadobneje dobrocžěrki, wudoweje Rumſchoweje ſ Katarjež — 2100 hr. — nam wupłaczi. Džitwajo na to, ſo lětnych pſchinosčkow ſobu- ſtawow jeno 200 hr. doſtachu, njechamy ſakomdžicž tež tudy ſaſo cželečzenych ſobuſtawow, kotryž ſu ſo ſakomdžili, na tutu ičh winowatoſeč dopomnicž. Wo tym rěcžizy wuradžachu pſchitomni dale, kať móhli njeporjad w płaczenju wotſtronicž. Skóncžnje ſo w tym ſjednocžichu, ſo maja ſo tajzy, kotryž 2 lěcže ſwoju pſchi- ſkufchnoſeč ſakomdžichu, w 3. lěcže wot pokladnika pomnacž. So by doſpołny rjad ſaſtupil, budžetaj pſchedſydstwo a wubjerť žyły ſa- piſ ſobuſtawow dokladnje pruhowacž, a dwěle, kotrež woſtanu, ſo pſchichodneje hłownej ſhromadžisnje pſchedpołoža. Hdyž bėſčtaj knjeſaj Bartko a Kral woſjewiwoj, ſo ſtaj ſlicženje knjeſa pokladnika pſchekladawſchi wſcho w dobrym porjedže namakaťoj, wobſamitny ſo ſhromadžisna ſ cžitanjem a podpifaňjom protokolła.

Džitwaj cžłowjeťaj.

Wot C. W.

(Pofracžowanje.)

„Bo tajkim w S. wy bydlicže?“ praſchęſche ſo lěkať.
„Haj, knjeſ lěkarjo, w malej róžkownej kžěžy, hódže ſo droha do D. ſawinje. Wy tam huſto nimo pſchindžecze“, praji Handrij.

„Ach, tu kžěžu ja ſnaju a tón ſpěwať, kotrehož druhdy nimo jedžo ſklyſchach, ſeče po tajkim wy! Sbožowni ludžo, njeſnaja žaneje nuhy; ſu ſpokojni, dokeľ maja jedž, dokeľ móža ſpacž a ſu ſtrowi — tajzy móža derje ſpěwacž!“

Lěkať ſaſo hłowu poſbėhny a ſo dale praſchęſche:

„Alle prajćže mi tola, cžeho dla bėſčęze wy pſchi tajkim hroſ- nym wjedrje wotkach na droſy, wy tola tajki wbohi cžwilowanj lěkať njeſečje kať ja?“

„Sa mējach do fabriki por ſčkórňow donjeſeč, kotrež bėch na džęňka wječor ſlubit!“ wotmolwi Handrij.

„Por ſčkórňow dla?“ praſchęſche ſo lěkať njewěrjazy, „nó, to drje nuſnje pjenjeſy trjebaſčęze? — Por ſčkórňow dla tola džęňka ničtó won njewuńdže!“

„Nó, knjeſ lěkarjo, ſčkórňje ſame njebėchu — ja pať wěm, hdyž chže ſčtó na drugi džęň ſapucžowacž, ſo ma rad wječor prjedy wſchitke ſwoje wězy hromadže.“

„Nó, to ſeče tola něſčtó hódne ſa tón pucž doſtať?“ praſchęſche ſo lěkať.

„To ſcžinicž, knjeſ lěkarjo — cžłowjeť tola rad druhdy něſčtó

czini; sctoz bo na sliczbomanje njenapishe", Sandrij se spravnej wutrobu wotmolwi.

"Tak — tak!" morkotasche lekar a sako hlomu do swojeho khornarja sczeze, "no, chzemn hladacz — to wshaf jara derje snajemn!"

Bo khmilzy won dale pomjedasche:

"Bo tajkim tam wy bydlicze, hdzez hweczka na wotnje steji? Za bebi myshlu, najlepje je, so ja na wotomif hobu fastupju, hwoju latarnju sako sashweczju — a potom bych bebi ruzy rad wumny, dokelz hym bebi jej w bloczje womasak!"

Wos sasta a sa netotre wotomifnjenja stejesche lekar w malej istwiczyz.

"Moj rjanej nejshmoj", hmjesche bo lekar, "maka zontka, — wascha istwa budze bo womasacz!"

Sastrozjena chyzsche mloda zona, zuseho knjesa wuhladawshchi, se stoła postahnyz, ale wona njemozesche.

Lekar na nju pohlada a praji:

"Wostancze s merom bedzo. Wasz molicz njecham, wasch muz mi wescze wshittko ham wobstara!"

To Sandrij rad czinjjesche. Lekar pak bo roshladowasche. Na tymaj czlowjekomaj besche neshcto woshibiteho. Ta bleđa, czezo czerpajza zona s czichimaj, merapoknymaj woczomaj! Ton mlody, hylny muz, kotryz srudny njebe, taz by czeiti schiz njescz mel. To besche lekarrej hudanczko. Ale czaš bo miny, won dyrbesche bo sako na pucz podacz.

"Tak", praji won, "netk hym sako czisty! Wy scze mi s nusy wuwomhak — duz mozecze bebi tu prazu tez derje saplaczicz dacz. Kelko bebi zadacz?"

"Bot sta hriwnow", hmjejo schewz wotmolwi a lekarrej do woblicza hladasche, kiz malo nastrozeny njebe. Tez mloda zona nastrozjena na swojeho muza hladasche, hacz runje hnydom wjedzesche, so be to jeho zort.

"Mužo — scze wy pschi rosomje!" lekar sawoła, "prajcze dzešacz, a to je pschezo hyschcze doscz."

Haj, lekar besche sako pramo mel — tajzy bechu ludzo. Senoz hwój wuzitk maja w woczomaj. A sa tajkich ludzi dyrbesche bo prazowacz. Won do saka pschimny.

"Ne, ne, knjes lekarjo — wostajcze!" praji Sandrij, "žaneho pjenjezka njebjeru. Szlužba lubosczje — czini wutrobu wješeku!"

To lekar srosymicz njemozesche, so mozeshche muz bycz, kiz hwoju prazu placzenu mecz njehasche, runjez besche wshedny rjemješlnik.

"Ej, wy scze tola dżiwny! Cziniče pschezo tak? To na hweczje daloko njepshindzeczje!" won s hlomu wjesche. "To drje bebi schornje tez placzicz njedaczje, scze spokojom s wješekrej wutrobu — tak?"

(Wotraczomanje.)

Czeho dla?

Bur Raf besche bo drubi krocž woženik. Won dyrbesche zonu mecz, kiz domach khjezu a dwor wobstarasche, hdyz mejesche wonkach czinicz. Tez jeho mała, schtyrilětna Hanka dyrbesche macz mecz. So chyzsche dzješczju dobra macz bycz, besche burowka burej šlubika, priedy hacz besche bebi ju wšak.

Bot leta besche bo wot žwaša minylo. Burowka besche dželawa. W domje besche wshittko w dobrym rjedze. Ale Hanzu burowka lubosczjwa macz njebe, hacz runje dzješczo jejnu luboscz phtasche. Gusto by Hanka pschischa a bo prashala: "Maczi, macze mje lubo, runje tak lubo, taz je mje njeboh macz mela?" "Dzi, mi dzi", by wotmolmika, "ja khwile nimam."

Dženža, nalětny džen, Hanka k burowzy do istwy pschindze a praji: "Maczi, wšmicze mje na klin, ja hym jara sprözna." "To by mi bylo", praji burowka, Hantu do bola storkajo. "Kajta je tola dzješczo wobczesznoscz! Dzi do šahrody!"

Sprözna, hylny we woczkomaj, Hanka se istwy dzješche a khodzesche po šahrody. Duž hlyshesche patu, tak hwoje kurjata wolasche. Wona na spröznoscz sabwshchi psches plót salese tam, hdzez besche jena lata wotlamana. Wona chyzsche bebi patu a kurjata s bliska wobhladacz.

Dwe kurjeczi se schle wodu pijeschtej, druge bechu bo pod schidła paty schowale. Senoz s hlojczkami won shladowachu. Hana widzesche, tak kurjata woczka saczinjachu. Wone bechu tak

derje schowane pod patu, kotraž bo njehibasche, so njeby hwoje mlode molifa.

"Hana!" wolasche bo s khjeze.

Džješczo bo nastrozja, sako psches plót pschelese a khwatasche do khjeze.

Tam stejesche burowka a bo hnewna prashesche: "Hdže pak sako besche? Nan je tebe phtak."

Hanka tam sprözna a bleđa stejesche.

"Ja bech pola paty, maczi. Ta ma telko dzješči a wshittke spja pod jejnymi pierjemi, hdyz hu sprözne. Czeho dla, maczi, czeho dla nješmem na twojim klinje wušhnycz, hdyz hym sprözna?"

Burowka bo psches dzješczjome prashenje trjehena czujesche. Wona chyzsche to potajicz a praji: "Štupe dzješczo, tajta pata sa zyly džen dale niczo czinicz nima."

Zyliczi džen pschi dželu klinczesche jej to "Czeho dla?" we wušchomaj. Jako stoncžnje wjeczor we rožku wušhnyemu namaka, na nju bojoscz a to saczucze pschindze, so je neshcto šakowdžita.

Wona dzješczo do loža donješe. Hanka ledy wjedzesche, sctoz bo s nej sta. Wona jeno schepšasche: "Czeho dla, maczi, czeho dla je pata hwojim kurjatam, tak dobra?"

Hanka sctoz a bur bo bojesche, so ju šhubi, tola Woh sako k lešchemu wobroczi.

Burowka ju hwėru hladasche, ale dzješczjome prashenje sabycz njemozesche. Jako besche Hanka wotchorifa, be jej burowa lubosczjwa macz.

M. E.

Džješči woczehnjjenje.

"Džješči dyrbja bo kručze woczahnycz, s džješči, kotrež hu bo kručze woczahnyke, budža s wjescha najlepšchi czlowjekajo." Wshed krotkim w nowinach czitach. Derje! ale tez krotoscz dyrbi hwoju meru mecz.

W mecklenburgskej wšy besche džješaczjer žiwny; won besche khutny pobožny muz, kiz besche na lepsche hwojich džješči smyšleny a chyzsche je s krotosczju hōdnych ludzi woczahnycz. Won žaneho njepoczinka njepšchepušcheci a husto prut wja, tez tam, hdzež by s napominazym hłowom doscz bylo. Won tez to hwoje dozpi, džješči bechu poškusčne, džjelawe, dobre a pobožne. Ale hacz runje nana spravne lubowachu, pschezo bo wšta bojoscz psched nim pokasa, ženje praweje pschihilnosczje njeshewichu, ženje nan šlōdke nanowške mjeno s jich rta nještyscha. To bo won jara rudzesche a stozšesche to hwojemu pscheczjelej, kotrehož hnt se hwojim nanom we wutrobnej pscheczelnosczji wobšhadzesche. Won bebi myšlesche, so jeho džješči njelubuja.

Jedyn džen besche s najstarschim hynom w lešu sctomy porubacz. Wulki sctom padže, ale tola žyle hacz na semju njepshindze, ale s tokstej hakošu sa drubi sctom wšhajo wšta a wshittke prazowanja jon czihnycz bechu podarmo. Duž nan na sctom salese a hakošu pschereiny, pschindze pak, hdyz bo sctom kufk pohili, s nohu bjes te klozy a njemozesche won. To bechu žakofne wotomifnjenja polne bolosczje a styšnosczje. Šsyn widzesche ton wulki strach, w kotrymž besche nan a we wulkej bojosczji jeho luboscz wotuczji. We najwjetškej styšnosczji sawoła: "Nano! nano! wostancze, ja do wšy po pomoz pobehnu!"

Won do wšy dobeža a mužow hobu pschinješe, kiz njeshozowneho wušwobodžichu. Ale kajti won besche — mjašo besche wot kosczje wottorhane a won besche telko krmě šhubik, so besche šnjerczi blisko. Woni jeho na wos položichu a jeho do khorownje dowjesechu. Jako tu sako k bebi pschindze, bo sa hynom prashesche. Ton pschindze a plakajo pschi nanowym ložu na kolana padže.

"Nano, nano!" won praji, "wy nješmecze wumrjecz." Duž jemu nan ruku na hlomu pokoji a praji srudny:

"D czeho dla njemozesh to hłowo prjedy s twojeho rta hlyshecz, to by mje šbožowneho czinilo."

Halle w šnjertnej hodzinje hlyshesche se hwojeho dzješczjoweho rta nanowške mjeno, halke netko wjedzesche, so mejesche jeho lubo a so jeho woczehnjjenje pschi wshittkich dobrych wotpohladach tola prawe bylo njebesche.

Teho dla, wy nanao, maczerje! woczehnjecze hwoje džješči w krotosczji a napominanju k temu knjesej, s tym žadanjom, dobrych czlowjekow s nich sczinicz, ale tez w pscheczelnosczji a lubosczji, so bychu wasz lubowale a cžeszike. Pscheczelnoscz wubudzi pscheczelnoscz a luboscz porodzi luboscz.